

POSTANOWIENIE

Dnia 06 kwietnia 2018r.

Sąd Rejonowy w Kościerzynie Wydział I Cywilny

w składzie: Przewodniczący: SSR Ewa Bork-Aponowicz

Protokolant :stażysta Ewelina Zaborowska

po rozpoznaniu w dniu 06 kwietnia 2018r. w Kościerzynie

na rozprawie

z wniosku I. D.

z udziałem B. A.

o podział majątku wspólnego

I. Ustala, że w skład majątku wspólnego małżeńskiego wnioskodawczyni I. D. i uczestnika postępowania B. A. wchodzi nieruchomość rolna zabudowana, położona w miejscowości W. gm. L., stanowiąca działki nr (...), o łącznej powierzchni 11,0117ha, zabudowana budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi, dla której w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...), o łącznej wartości 339.100zł (słownie: trzysta trzydzieści dziewięć tysięcy sto złotych).

II. Dokonuje podziału majątku wspólnego opisanego w punkcie I postanowienia w ten sposób, że:

1. na wyłączną własność uczestnika postępowania B. A., syna Z. i T., przyznaje nieruchomość opisaną w punkcie I postanowienia,
2. zasądza od uczestnika postępowania B. A. na rzecz wnioskodawczyni I. D. tytułem spłaty jej udziału w majątku wspólnym kwotę 169.550zł (słownie: sto sześćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych), płatną w pięciu rocznych ratach w wysokości po 33.910zł (słownie: trzydzieści trzy tysiące dziewięćset dziesięć złotych) każda, przy czym pierwsza płatna będzie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, a każda kolejna w terminie 12 miesięcy od dnia wymagalności poprzedniej raty.

III. Oddala wniosek wnioskodawczyni o rozliczenie w ramach podziału majątku wspólnego pożytków w postaci dopłat- jednolitych płatności obszarowych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

IV. Oddala wniosek uczestnika postępowania o alternatywne ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym.

V. Oddala wniosek uczestnika postępowania o rozliczenie nakładów na majątek wspólny w postaci kosztów utrzymania gospodarstwa rolnego i remontów znajdujących się na nieruchomości stron budynków.

VI. Zasądza na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Kościerzynie od wnioskodawczyni kwotę 1.719,60zł oraz od uczestnika postępowania kwotę 2.719,60zł, tytułem zwrotu wydatków tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.

VII. Koszty postępowania w sprawie znosi wzajemnie między wnioskodawczynią, a uczestnikiem postępowania.

Ewa Bork-Aponowicz

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni I. D. wniosła o zniesienie współwłasności nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej w miejscowości W., gmina L. oznaczonej działkami ewidencyjnymi (...) o łącznej powierzchni 11.0117 m², zabudowanej budynkami: mieszkalnym o powierzchni użytkowej ok. 108m² i gospodarczymi o łącznej powierzchni około 155 m², dla której Sąd Rejonowy w Kościerzynie prowadzi księgę wieczystą (...) o aktualnej wartości 424.000 zł, której współwłaścicielką jest wraz z uczestnikiem B. A. na podstawie ustawowej współwłasności majątkowej małżeńskiej, poprzez przyznanie opisanej nieruchomości na wyłączną własność uczestnika ze stosownymi spłatami (212.000+40.000=252.000 złotych) na rzecz wnioskodawczyni tytułem wyrównania ich udziałów we współwłasności. Ponadto wniosła o ustalenie, że uczestnik w okresie od 2004 roku do dnia wniesienia wniosku pobierał korzyści z wyłączeniem wnioskodawcy w postaci dopłat o łącznej wartości ponad 80.000 złotych oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podniesiono, że przedmiotowa nieruchomość stanowi współwłasność wnioskodawczyni oraz uczestnika na podstawie wspólności majątkowej małżeńskiej. Małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem rozwodowym z dnia 19.11.1991 r. w sprawie Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku sygn.. akt II C 1121/91. W orzeczeniu Sąd nie orzekło podziale majątku wspólnego wchodzącego w skład ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej.

Wartość nieruchomości stanowi około 424.000 złotych co zostało potwierdzone operatem szacunkowym sporządzonym w dniu 13 lutego 2014 r.

Wnioskodawczyni nie korzystała ze wspólnego majątku, ponieważ zamieszkuje poza granicami Polski. W tym czasie wszelkie korzyści z nieruchomości czerpał wyłącznie uczestnik postępowania, w skład korzyści wchodziły dopłaty z tytułu jednolitych płatności obszarowych wpłacanych przez (...) od momenty wstąpienia Polski do UE, które wynosiły łącznie około 80.000 złotych. Wnioskodawczyni wezwała uczestnika do dobrowolnego podziału majątku wspólnego. Uczestnik zaproponował kwotę spłaty w wysokości 140.000 złotych. Kwota ta nie jest satysfakcjonująca dla wnioskodawczyni, w związku z czym niniejszy wniosek stał się konieczny.

(wniosek k. 3-5).

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania wniósł o zniesienie współwłasności nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej w miejscowości W., gmina L. oznaczonej działkami ewidencyjnymi (...) o łącznej powierzchni 11.0117 m², zabudowanej budynkami: mieszkalnym o powierzchni 155 m², dla której Sąd Rejonowy w Kościerzynie prowadzi księgę wieczystą (...), której współwłaścicielami są strony postępowania na podstawie ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej, poprzez przyznanie opisanej nieruchomości na wyłączną własność uczestnika ze stosownymi spłatami na rzecz wnioskodawczyni tytułem wyrównania ich udziałów we współwłasności oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, iż przychylił się do wniosku wnioskodawczyni o zniesienie współwłasności przedmiotowej nieruchomości poprzez przyznanie jej na wyłączną własność uczestnika ze stosownymi spłatami na rzecz wnioskodawcy tytułem wyrównania ich udziałów we współwłasności. Jednakże kwestionował zasadność wysokości żądanych spłat oraz wartość nieruchomości wskazaną w operacie szacunkowym przedłożonym przez uczestniczkę.

Alternatywnie wniósł o ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym, który stanowi własność niniejszej nieruchomości poprzez przyjęcie, że udział wnioskodawczyni wynosi 20%, a uczestnika 80%.

W uzasadnieniu wskazał, że strony zawarły związek małżeński w dniu 19.10.1983 r. W dniu 31 grudnia 1987 r. rodzice uczestnika przekazali przedmiotowe gospodarstwo rolne na rzecz stron postępowania w celu wspólnego prowadzenia i uprawy przez strony. Wnioskodawczyni jednakże nie interesowała się gospodarstwem rolnym, nigdy

też przy nim nie pracowała, ani nie czyniła nakładów ze swojego majątku osobistego. Na przełomie lat 1989 i 1990 roku wnioskodawczyni wyjechała na stałe do Niemiec, porzucając uczestnika postępowania oraz gospodarstwo. W dniu 19 listopada 1991 roku wyrokiem rozwodowym rozwiązano małżeństwo stron. Nie było prowadzone postępowanie odnośnie podziału majątku wspólnego stron, ponieważ wnioskodawczyni zapewniała rodziców uczestnika, że nie będzie rościła sobie praw do gospodarstwa rolnego stanowiącego ojcowiznę uczestnika. Przed rozwiązaniem małżeństwa wnioskodawczyni nie interesowała się gospodarstwem rolnym, nigdy przy nim nie pracowała ani nie ponosiła z tego tytułu żadnych opłat publiczno-prawnych, które w całości obciążały uczestnika. Wnioskodawczyni po orzeczeniu rozwodu nie interesowała się swoim udziałem w porzuconym przez nią gospodarstwie, kwestia obciążeń ani potencjalnych pożytków. Uczestnik oprócz wkładu w postaci swojej pracy w gospodarstwie, poczynił na przedmiotową nieruchomość rolną nakłady w łącznej kwocie 35.900 złotych. Uczestnik wstąpił w nowy związek małżeński z I. A., która wniosła swój wkład w przedmiotowe gospodarstwo w wysokości 10.000 złotych. Ponadto, należy uwzględnić 24 lata ciężki pracy na gospodarstwie zarówno uczestnika postępowania jak i jego obecnej żony. Rodzice uczestnika dokonując darowizny na rzecz syna i wnioskodawczyni liczyli na to, że gospodarstwo stanowiące ich dziedzictwo będzie uprawiane przez obie strony i przekazywane kolejnym pokoleniom. Wnioskodawczyni zapewniała, że nie będzie rościła sobie praw do ich dziedzictwa. Jednakże wnioskodawczyni czekała aż 24 lata na moment złożenia przedmiotowego wniosku, tj. po śmierci rodziców uczestnika.

Uczestnik postępowania otrzymał dopłaty od 2004 roku w łącznej kwocie 74.120,27 złotych a nie jak twierdzi wnioskodawczyni w kwocie 80.000 złotych. Ponadto w okresie od 2004 roku do 2013 roku poniósł wydatki w kwocie 93.300 złotych. Z tego wynika, że wysokość poniesionych wydatków związanych z prowadzeniem i utrzymaniem gospodarstwa rolnego znacznie przekroczyła kwotę wynikającą z przyznanych dopłat. Tym samym nie ma podstawy do tego, aby dopłaty zostały zaliczone poczet pożytków.

Nadto, z tytułu utrzymania gospodarstwa rolnego (z wyłączeniem podatku rolnego i podatku od nieruchomości) uczestnik poniósł wydatki łącznie w kwocie 135.505,13 zł w okresie od 2004 r. do 2013 rok. Z tego wynika, że uczestnik nie otrzymał innych pożytków, oprócz przeznaczenia niewielkiej części plonów na bieżące życie.

Uczestnik przychylił się do stanowiska wnioskodawczyni odnośnie podziału nieruchomości i spłat, zakwestionował jednak wartość nieruchomości przedstawioną w operacie. Rzeczoznawca wyznaczony przez wnioskodawczynię wycenił nieruchomość według stanu na dzień jego sporządzania, a nie na stan z momentu ustania współwłasności i wycenił ją biorąc pod uwagę wszystkie nakłady poniesione po tej dacie przez uczestnika oraz jego obecną małżonkę.

Uczestnik postępowania zastrzegł sobie prawo zgłoszenia zarzutu potrącenia, z uwagi na to, że przez okres 24 lat sprawował zarząd rzeczą wspólną, w tym również udziałem należącym do wnioskodawczyni, w związku z czym może zadać wynagrodzenia za sprawowanie zarządu majątkiem wspólnym. Tym samym uczestnikowi przysługuje roszczenie o zwrot wydatków związanych ze sprawowaniem zarządu. Również zastrzegł sobie prawo zgłoszenia zarzutu potrącenia co do wierzytelności wnioskodawczyni z własną wierzytelnością przysyłającą mu z tytułu wynagrodzenia za sprawowanie zarządu nieruchomością wspólną.

(odpowiedź na wniosek k. 76-88).

Zarządzeniem z dnia 21.08.2015 r. przewodniczący zakwalifikował wniesioną przez wnioskodawczynię sprawę, jako sprawę o podział majątku wspólnego (k. 273v).

Pismem z dnia 3 września 2015 roku uczestnik postępowania rozszerzył żądania wskazane w odpowiedzi na wniosek, wskazując, iż wnosi o rozliczenie nakładów poczynionych na pospólstwo stron przez uczestnika w wysokości 35.900 zł oraz jego obecną małżonkę 10.000 złotych i zobowiązanie wnioskodawczyni do zwrotu na rzecz uczestnika kwoty stosownie do ustalonych udziałów w majątku wspólnym, rozliczenie wydatków poczynionych na gospodarstwo przez uczestnika postępowania i zobowiązanie wnioskodawczyni do zwrotu na rzecz uczestnika kwoty stosownie do ustalonych udziałów w majątku wspólnym. Jednocześnie w pozostałym zakresie podtrzymał wszystkie twierdzenia i żądania zawarte w odpowiedzi na wniosek.

W uzasadnieniu wskazał, iż wnioskodawczyni przez ponad dwadzieścia lat w żaden sposób nie partycypowała w wydatkach i nakładach koniecznych by utrzymać gospodarstwo w takim stanie, w jakim znajduje się ono obecnie. Zupełnie nie interesowała się stanem gospodarstwa. Z tego wynika konieczność rozliczenia wydatków i nakładów czynionych na przestrzeni tak wielu lat przez uczestnika postępowania.

Od 1990 roku uczestnik postępowania gospodarował bez pomocy wnioskodawczyni stąd też uprawniony jest do żądania wynagrodzenia za sprawowanie zarządu majątkiem wspólnym.

(pismo uczestnika postępowania z 3.09.2015 r. k. 277-272)

Sąd ustalił, co następuje:

I. D. i B. A. zawarli związek małżeński w dniu 19 października 1983 roku. Następnie wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku sygn. akt II C 1121/91 z dnia 19 listopada 1991 r. (prawomocny z dnia 30 grudnia 1991 r.) związek małżeński stron został rozwiązany przez rozwód. W dniu 12 października 1998 roku wnioskodawczyni przyjęła ponownie nazwisko rodowe D..

D. ód: - wyrok rozwodowy k. 13-14, 182-183,

- zaświadczenie wraz z tłumaczeniem k. 8,9

Po zawarciu związku małżeńskiego wnioskodawczyni wraz z uczestnikiem postępowania zamieszkali wspólnie na nieruchomości gruntowej położonej w L. oznaczonej działkami ewidencyjnym (...) o łącznej powierzchni 11,0117 ha, zabudowanej budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi, dla której w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) stanowiącej własność Z. i T. A. – rodziców uczestnika postępowania.

W dniu 31 grudnia 1987 roku umową zawartą przed notariuszem rodzice uczestnika postępowania przekazali gospodarstwo rolne na rzecz stron postępowania w celu wspólnego prowadzenia i uprawy przez małżonków.

Siedlisko gospodarstwa rolnego, na którym znajduje się budynek mieszkalny, stodoła, obora, kurnik, wiata garaż łącznie zajmują 1.300 m², grunty orne lasu IV b i V zajmują 86.000 m², pastwiska trwałe 1.200 m², grunty zalesione i zadrzewione 2.200 m², rowy, nieużytki i drogi (...) 417 m².

Strony nie zawierały umowy o rozdzieleniu majątkowej. Nie znosiły wspólności majątkowej nie zostało też wydane orzeczenie znoszący wspólność. W 1989 r. strony wyjechały z dwójką dzieci do Niemiec, gdzie mieszkali rodzice wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni z uwagi na lepsze warunki życia chciała tam zamieszkać, pierwotnie strony miały zamiar tam zostać na stałe, jednakże uczestnik postępowania wrócił do Polski i sam prowadził gospodarstwo, wnioskodawczyni wraz z dziećmi została w Niemczech. Obecnie dzieci są dorosłe, wnioskodawczyni pracuje jako pracownik umysłowy i nie wyraża woli powrotu do Polski.

Uczestnik postępowania po zawarciu małżeństwa i zamieszkaniu na gospodarstwie pracował w G., gdzie zajmował się naprawą telewizorów. W tym czasie wnioskodawczyni zajmowała się domem oraz dziećmi, które wtedy były małe.

Gdy strony zamieszkiwały na gospodarstwie wspólnie, dom w którym mieszkali miał strych, który nie był wykorzystywany jako lokal mieszkalny. To jest murowany budynek, z lat 40-tych XX wieku. Okna były drewniane, tak skonstruowane że latem były pojedyncze okna a na zimę zakładało się drugie skrzydła i okna były podwójne. W piwnicy był piec na węgiel i koks, była instalacja CO, prąd, woda były doprowadzone do budynku. Dach był w dobrym stanie. Oprócz tego był tam chlew, kuchnia letnia w tym samym budynku oraz pomieszczenie w którym było mielone ziarno. Był to budynek murowany. Była też stodoła drewniana i kurnik murowany oraz z tyłu był taki składzik na drobne maszyny rolnicze. Te budynki były w dobrym stanie.

Po wyjeździe z Polski wnioskodawczyni nie czyniła żadnych nakładów na gospodarstwo, jak również uczestnik postępowania nie domagał się by je ponosiła.

Do 1989 roku gospodarstwem zajmował się ojciec uczestnika.

W 1989 roku uczestnik postępowania związał się z G. B., z którą ma córkę. Od czerwca 1991 roku do grudnia 1992 roku mieszła ona razem z uczestnikiem na jego gospodarstwie. Związek ten spowodował, że małżeństwo stron ostatecznie się rozpadło. Dnia 6 marca 2014 roku wnioskodawczyni zwróciła się do uczestnika postępowania, wzywając go do dobrowolnego podziału majątku. Strony nie doszły do porozumienia.

Ponowny związek małżeński uczestnik zawarł w dniu 7 sierpnia 1993 r. z I. A..

Obecnie uczestnik uprawia zboże, ziemianki, ponadto posiada 10 sztuk bydła opasowego. Rodzice żony uczestnika kupili kombajn zbożowy, traktor i później drobniejsze rzeczy tj. brony, pług.

Dochody ma tylko z gospodarstwa, z którego utrzymuje żonę i 21 letniego syna, który jest rolnikiem i pracuje w gospodarstwie. Prowadzą gospodarstwo wspólnie. W 1991 roku uczestnik dobudował wiatę, pod którą parkuje samochód. Po rozwodzie wyremontował stodołę, gdyż nie nadawała się do użytku, zmienił dach słomiany na dach z eternitu. Otynkował budynek mieszkalny, gdyż w fugi między cegłami wchodziło robactwo, budynek był zimny i nieuszczelniony, wymienił stare okna drewniane, wymienił stare grzejniki. Zostały też naprawione stropy i zmienione podłogi, gdyż nie nadawały się do użytku. Te remonty trwały kilka lat i miały na celu zachowanie substancji budynków w stanie zdającym do zamieszkania i używania. Nie doszło do rozbudowania budynków czy wzniesienia nowych. Syn uczestnika chce w przyszłości pracować na gospodarstwie wraz z uczestnikiem. Uczestnik nie posiada żadnych oszczędności, wszystko co ma inwestuje w gospodarstwo. Od 1990 roku do 1995 roku gospodarstwo było oddane w dzierżawę, uczestnik wtedy zajmował się naprawą telewizorów. Od 2002 roku uczestnik korzysta z dopłat unijnych.

B. A. uiszczał należny od nieruchomości podatek.

Ponadto z tytułu dopłat unijnych uzyskał łącznie kwotę 74.120,27 złotych w okresie od 2004 r. do 2013 r.

D. ód: - odpis księgi wieczystej (...) k. 10-12,

- wyrok rozwodowy II C 1121/91 z 19.11.1991 r.

k. 13-14, 183-183

- wezwanie do dobrowolnego podziału majątku k. 59-60,

- odpowiedź na wezwanie k. k. 61-63,

- odpowiedź na wniosek. K. 76-88,

- akt notarialny umowa przekazania k. 91-92,

- protokół ze stanu posiadania k. 93,

- dokumentacja fotograficzna k. 94,

- wykaz wydatków k. 95-96,

- potwierdzenie wpłaty za podatek k. 97-99,

- decyzja w sprawie wymiaru podatku rolnego za okres

od 2014 do 1992 r. k. 100-141

- decyzja o przyznaniu płatności z 23.12.2004 r.

k. 142-143,

- decyzja o przyznaniu płatności bezpośrednich do
gruntów rolnych z 20.01.2006 r. k. 144,

- decyzja o przyznaniu pomocy finansowej z
14-11.2008 r. k. 145,

- decyzja w sprawie przyznania płatności z
16.11.2009 r. k. 146-147,

- decyzja o przyznaniu pomocy finansowej z
22.09.2009 r. k. 148-149

- decyzja w sprawie przyznania płatności z
15.11.2010 k. 150-151,

- decyzja w sprawie przyznania pomocy finansowej
z 22.09. (...). k. 152

- wyciągi z rachunków bankowych k. 153-158,

- decyzja i przyznaniu płatności k. 159-160,

- decyzja w sprawie płatności do gruntów rolnych
z 21.11.2007 r. k. 161-162,

- decyzja o przyznaniu pomocy finansowej
z 12.12.2007 r. k. 163-164,

- decyzja w sprawie przyznania płatności
z 19.11.2008 r. k. 165-166,

- decyzja o przyznaniu płatności z 23.12.2004 r.
k. 167-168,

- decyzja o przyznaniu płatności bezpośrednich
z 31.10.2006 r. k. 169,

- decyzja o przyznaniu płatności z 20.01.2006 r.
k. 170,

- decyzja o zasiłku celowym z 6.11.2006 r. k. 171,

- decyzja o przyznaniu płatności bezpośrednich

z 23.12.2004 r. k. 172,

- decyzja o przyznaniu płatności bezpośrednich

z 20.01.2006 r. k. 173,174,

- oświadczenie o stanie rodzinnym k. 175-179

- pismo wnioskodawczyni z 5.01.2015 r. k. 193-197

- pismo z 3.02.1990 r. k. 200-202,

- telegram k. 203,

- korespondencja listowa k. 204-221,

- zaświadczenie z 10.10.1989 r. k. 222,

- pokwitowanie k. 223,

- dokumentacja fotograficzna k. 224-230,

- zeznania wnioskodawczyni I. D.

k. 272-272v,

- zeznania uczestnika postępowania B. A.

k. 272v-273

- oferty pracy k. 283-287,

- dokumentacja fotograficzna k. 291-293,

- kopia dowodu osobistego B. S. k. 294-295,

- zeznania świadka I. A. k. 369-370,

- zeznania świadka T. G.. 370

- zeznania świadka J. G. k. 370-370v,

- zeznania świadka E. K. k. 370v-371v,

- zeznania świadka W. D.

k. 371v-372,

- zeznania świadka M. D.

k. 372-372v,

- zeznania świadka G. B. k. 372v,

- zeznania świadka K. F. k. 372v-373,

- zeznania świadka R. F. k. 373,

- zeznania świadka M. M. k. 373-374,
- zeznania świadka J. M. k. 374-374v,
- wydruk ze strony internetowej (...) k. 480-487,
- akt notarialny k. 488-516,
- odezwa wraz z tłumaczeniem– zeznania świadka

B. S. k. 432-479, k. 519-521

Wartość przedmiotowej nieruchomości gruntowej w W. określono według stanu przedmiotu wyceny na dzień 30 stycznia 1991 r. (prawomocność wyroku rozwodowego) oraz wskazano datę 31 grudnia 2017 roku na którą określono wartość przedmiotu wyceny i wyniosła ona 339.100,00 złotych. Na wartość składały się wartość rynkowa gruntu zabudowanego siedliskiem 100.000 złotych, wartość rynkowa gruntu niezabudowanego przeznaczonego pod tereny rolne 239.100 złotych.

D. ód: - opinia biegłego J. T. dotycząca

określenia wartości rynkowej k. 388-428,

- odpowiedź na zarzuty biegłego

J. T. k. 547-548,

- opinia ustna uzupełniająca biegłego

J. T. k. 570-571,

- opinia uzupełniająca biegłego

J. T. k. 581-616,

- ustna uzupełniająca opinia biegłego

J. T. k. 652-653v,

- opinia uzupełniająca biegłego

J. T. k. 671.

Z uwagi na interes społeczno-gospodarczy z uwzględnieniem zasad prawidłowej gospodarki rolnej podział przedmiotowej nieruchomości rolnej jest niewskazany. Wskazane jest pozostawienie gospodarstwa w całości.

Dowód: - opinia biegłej w zakresie rolnictwa

W. B. k. 301-316

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd nie przeprowadzał postępowania dowodowego z urzędu, albowiem strony były reprezentowane przez zawodowych pełnomocników procesowych. Dlatego też Sąd oparł się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym w postaci dokumentów prywatnych i urzędowych złożonych przez strony. Jednakże nie zaliczył w poczet materiału dowodowego sporządzonych na zlecenie wnioskodawczyni operatów szacunkowych jako zakwestionowanych przez uczestnika. Co do pozostałych dokumentów Sąd nie znalazł z urzędu podstaw do ich podważania i uznał je za wiarygodne, nie były one też kwestionowane przez strony.

Dla ustalenia okoliczności istotnych do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych: z zakresu rolnictwa oraz rzeczoznawcy majątkowego.

Biegła sądowa z zakresu rolnictwo ogólne W. B. sporządziła opinię z dnia 28 września 2015 roku.

W sporządzonej przez siebie opinii oraz odpowiedzi na zarzuty złożone przez wnioskodawczynię, jednoznacznie stwierdziła, iż podział przedmiotowego gospodarstwa rolnego nie jest możliwy, z uwagi na ochronę dobra ekonomicznego gospodarstwa jako jednostki produkcyjnej i wskazane jest pozostawienie gospodarstwa w całości.

Sąd podzielił wnioski zawarte w opinii biegłej. Została ona sporządzona przez osobę dysponującą wiedzą specjalistyczną. Jest ona jasna i pełna. Zawiera odpowiedź na postawione w tezie dowodowej pytanie.

Sporządzona przez biegłego sądowego w zakresie określenia wartości rynkowej przedmiotowej nieruchomości J. T. opinia z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniona opiniami ustnymi 17 lutego 2017 roku i z dnia 3 listopada 2017 r. oraz uzupełniona opiniami pisemnymi z dnia 31 maja 2017 roku oraz z dnia 31 grudnia 2017 r., zawiera stwierdzenia poparte rzeczową, logiczną i spójną argumentacją. Biegły wskazuje przesłanki swego rozumowania, a podstawę jego wnioskowania stanowią przede wszystkim posiadane przez niego wiadomości specjalne, które w oparciu o zgromadzone w aktach dokumenty, oględziny nieruchomości, informacje z ewidencji gruntów, informacje dotyczące miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz notowania cen transakcyjnych nieruchomości, doprowadziły do konkluzji, iż aktualna wartość przedmiotowej nieruchomości położonej w W. według stanu z dnia 30.01.1991 r. stanowiła łącznie kwotę 339.100 zł.

Kwota ta jest sumą wartości rynkowej gruntu zabudowanego siedliskiem 100.000 złotych, wartości rynkowej gruntu niezabudowanego przeznaczonego pod tereny rolne 239.100 złotych.

Sąd w pełni podziela stanowisko biegłego przedstawione w opinii uzupełniającej z dnia 31 grudnia 2017 r. sporządzonej na skutek zarzutów zgłoszonych przez strony. Sąd oddalił wnioski dowodowe stron o powołanie innego biegłego rzeczoznawcy majątkowego albowiem ich uwzględnienie spowodowałoby tylko nieuzasadnioną zwłokę w rozpoznaniu sprawy. Z uwagi na ustalenia poczynione przez Sąd i treść opinii uzupełniającej Sąd uznał, iż wyliczona przez biegłego wartość nieruchomości nie budzi wątpliwości, zaś kolejne zarzuty stron są wyłącznie polemiką z treścią opinii i stanowiskiem biegłego nie poparte żadnymi argumentami i dowodami.

W świetle sporządzonej opinii, mając na uwadze zgodność opinii z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego w zakresie wiadomości specjalnych, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków, Sąd uznał, iż wyliczone przez biegłego - zgodnie ze zleceniem Sądu - wartości są prawidłowe i nie budzą zastrzeżeń Sądu.

Ustalając okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, Sąd dopuścił dowód z zeznania świadków: I. A., T. G., J. G., E. K., W. D., M. D., G. B., K. F., R. F., M. M., J. M., B. S..

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka I. A. – obecnej żony uczestnika, która opisała stan gospodarstwa w momencie zawarcia związku małżeńskiego z uczestnikiem, a także jego stan obecny.

Powyzsza okoliczność znalazła potwierdzenie w zgodnych w tym zakresie zeznaniach samych stron oraz w zeznaniach świadków T. G., J. G. (teściowie uczestnika), E. K. (siostra uczestnika), K. F. i R. F., M. M., J. M. oraz B. M., którzy opisali stan gospodarstwa położonego w W. gdy strony były w związku małżeńskim oraz jego stan obecny.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków B. S. (siostry wnioskodawczyni) W. D., M. D. oraz G. B. (była partnerka uczestnika) na okoliczność relacji łączących strony, a także przyczyny rozpadu małżeństwa.

Jednakże nie dał wiary zeznaniom G. B. w zakresie wskazywanego przez nią stanu obecnego gospodarstwa jako będącego w ruinie, gdyż świadek nie bywa na tym gospodarstwie, widuje je tylko z daleka, gdy przejeżdża drogą, więc jej zeznania są ogólnikowe i sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym.

Powyższe zeznania świadków i podane przez nich okoliczności znalazły częściowo potwierdzenie w zeznaniach wnioskodawczyni I. D., która opisała stan gospodarstwa, gdy była żoną uczestnika postępowania, a także przyczyn rozpadu małżeństwa i sytuacji majątkowej i zarobkowej stron.

W powyższym zakresie zeznania wnioskodawczyni były wiarygodne, spójne i przekonujące, współgrały z zeznaniami powołanych powyżej świadków.

Sąd dał wiarę zeznaniom uczestnika postępowania B. A. w zakresie, w jakim opisywał sytuację majątkową i zarobkową stron w czasie trwania małżeństwa.

Uczestnik opisał warunki mieszkaniowe i stan gospodarstwa, nakłady czynione i uzyskiwane pożytki. Sąd dał wiarę w tym zakresie zeznaniom wnioskodawczyni oraz uczestnika w całości.

Sąd odstąpił od przesłuchania świadków A. D. i H. D. – rodziców wnioskodawczyni, albowiem wnioskodawczyni cofnęła wniosek o ich przesłuchanie.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny stwierdzić należy, iż zadaniem Sądu było ustalenie składników majątku wspólnego stron podlegających podziałowi, ewentualnych nakładów z majątków odrębnych stron na ich majątek wspólny i na majątek osobisty każdego z małżonków, ustalenie udziałów stron oraz podział ich majątku wspólnego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią przepisu art. 31 krio z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny), chyba że stosownie do art. 33 krio stanowią one majątek osobisty każdego z małżonków.

W zawieszłej sprawie ustawowa wspólność majątkowa między I. D. i B. A. ustała z dniem uprawomocnienia się wyroku rozwodowego, tj. z dniem 30.01.1990 r. Oznacza to, że od tego dnia powstały odrębne, własne majątki każdego z małżonków obejmujące udział w dotychczasowym majątku wspólnym. Tym samym każdy z małżonków może żądać podziału majątku wspólnego (art. 35 krio a contrario), przy czym podział tego majątku obejmuje składniki, które istnieją w chwili podziału, nie obejmuje natomiast składników, które zostały zużyte albo zbyte zgodnie z prawem. Jednocześnie każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może też żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny, chyba że zostały one zużyte w celu zaspokojenia potrzeb rodziny (art. 45 §1 krio). Powyższe rozliczenie może nastąpić w postępowaniu o podział majątku wspólnego (por. uchwała SN z 16.12.1980r. w sprawie III CZP 46/80, opubl. OSNC 1981/11/206, postanowienie SN z dnia 13.03.1981r. w sprawie I CRN 35/81, opubl. OSNC 1981/11/220, uchwała SN z dnia 21.02.2008r. w sprawie III CZP 148/07, opubl. OSNC 2009/2/23).

Zgodnie z treścią przepisu art. 46 krio od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Powyższe znajduje potwierdzenie w treści przepisu art. 567 § 3 kpc, który przewiduje, że do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku.

Przepisy art. 684, 687 i 688 kpc przewidują, że Sąd ustala skład i wartość spadku - w niniejszej sprawie odpowiednio majątku- podlegającego podziałowi. W braku podstaw do wydania postanowienia na podstawie

zgodnego wniosku uczestników dział spadku - odpowiednio podział majątku wspólnego- jest rozpoznawany według przepisów dotyczących zniesienia współwłasności, które stosuje się odpowiednio, w szczególności przepisów art. 618 §2 i 3 kpc, które z kolei odnoszą się do przepisu §1 art. 618 kpc stanowiącego o tym, iż w postępowaniu o zniesienie współwłasności Sąd rozstrzyga także spory o prawo żądania zniesienia współwłasności i o prawo własności, jak również wzajemne roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy. Jednocześnie przepis art. 622 kpc reguluje, że Sąd wyda postanowienie o zniesieniu współwłasności zgodnie z wnioskiem stron, jeśli stanowiska ich są zgodne, a projekt podziału nie sprzeciwia się prawu ani zasadom współżycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych.

Ustalając skład majątku wspólnego, Sąd oparł się w pierwszym rzędzie na treści oświadczeń stron, jak też na treści aktu darowizny, których zgodność z prawdą nie budziła wątpliwości.

Sąd wziął pod uwagę, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w dacie ustania wspólności majątkowej małżeńskiej strony posiadały majątek wspólny w postaci nieruchomości gospodarstwa rolnego, składającego się z budynku mieszkalnego, stodoły, obory, kurnika, wiaty garażu łącznie zajmujących 1.300 m², gruntów ornych lasu zajmujących 86.000 m², pastwisk trwałych 1.200 m², gruntów zalesionych i zadrzewionych - 2.200 m², rowów, nieużytków i drogi - 19.417 m².

Mając na uwadze powyższe Sąd, na mocy art. 46 krio w zw. z art. 684 kpc, w punkcie I postanowienia ustalił, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi nieruchomość rolna zabudowana, położona w miejscowości W. gm. L., stanowiąca działki nr (...), o łącznej powierzchni 11,0117ha, zabudowana budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi, dla której w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...), o łącznej wartości 339.100 zł

Na mocy art. 46 krio w zw. z art. 567 § 3 kpc i art. 688 kpc, w punkcie II podpunkt 1 sentencji, Sąd dokonał podziału majątku wspólnego opisanego w punkcie I postanowienia w ten sposób, że na wyłączną własność uczestnika postępowania B. A., syna Z. i T., przyznał nieruchomość opisaną w punkcie I postanowienia.

Powyższy podział odpowiadał stanowiskom stron w tym zakresie.

Wartość majątku wspólnego stron określono na kwotę 339.100 zł. Przyznanie uczestnikowi postępowania składników majątkowych skutkuje spłatą na rzecz wnioskodawczyni na podstawie art.212 § 2 i 3 kc stosowanym odpowiednio do spraw o podział majątku wspólnego. Przepis ten wskazuje, że rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych.

Mając to na uwadze Sąd zasądził na rzecz wnioskodawczyni , jak w punkcie II podpunkt 2 , spłatę w kwocie 169.550 zł (339.100 złotych / 2), którą to kwotę uczestnik powinien zapłacić wnioskodawczyni, tytułem spłaty nieruchomości, w celu wyrównania jej udziału w majątku wspólnym (art. 212 § 2 kc), ponadto mając na uwadze charakter sprawy, sytuację majątkową i rodziną uczestnika postępowania Sąd z urzędu rozłożył świadczenie, zasądzone na rzecz wnioskodawczyni, na raty w wysokości po 33.910zł każda, przy czym pierwsza płatna w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia, a każda kolejna w terminie 12 miesięcy od dnia wymagalności poprzedniej raty (art. 212 § 3 kc w zw. z art. 320 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc). Uczestnik bowiem podniósł, że nie posiada oszczędności. Jego bieżące dochody są przeznaczane na cele konsumpcyjne, nie ma możliwości poczynienia oszczędności. Gospodarstwo stron jest mało dochodowym gospodarstwem , o niezbyt dużym areale /8 ha upraw/ i niewysokiej jakości gleby. Zasądzenie zatem całej spłaty jako jednorazowego świadczenia, nie miałoby szansy na wykonanie w terminie. W rezultacie naraziłoby uczestnika na egzekucję i być może licytację przedmiotowego gospodarstwa, pozbawiając tym samym uczestnika przedmiotowego gospodarstwa, stanowiącego wcześniej własność jego rodziców. Sąd uznał zatem, że właściwszym rozwiązaniem, uwzględniającym interesy obu stron, jest rozłożenie

należności na 5 rocznych rat. Zdaniem Sądu, kwotę rocznej raty spłat uczestnik ma szansę uzyskać z rocznej sprzedaży bydła, gdyż cena, którą uzyskuje ze sprzedaży 1 sztuki waha się od 2.200 zł do 5.000 zł, a rocznie sprzedaje 10-20 sztuk, a zarazem posiada uprawy rolne, drób i z gospodarstwa pozyskuje żywność dla swojej rodziny. Jednocześnie wnioskodawczyni decyzją o przyznaniu gospodarstwa nie zostaje pozbawiona mieszkania, jej potrzeby mieszkaniowe są zaspokojone, więc nie ma konieczności zasądzenia całej spłaty jednorazowo, a wysokość każdej z 5 rat jest na tyle wysoka, aby wnioskodawczyni mogła dokonać za nią znaczących zakupów na swoje potrzeby czy ją zainwestować.

W ocenie Sądu rozłożenie spłaty na raty nie powinno spowodować zagrożenia spłaty całej należności i utrudniać nadmiernie sytuacji wnioskodawczyni i te warunki spełnia przedmiotowe orzeczenie.

Zgodnie z art. 43 § 1 krio oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Przy ocenie, w jakim stopniu, każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (art. 43 § 1, 2 i 3 krio).

Jak wynika z treści wyżej cytowanych przepisów ustalenie nierównych udziałów w majątku dorobkowym, dopuszczalne jest jedynie w razie łącznego wystąpienia dwóch przesłanek, a mianowicie: przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu oraz istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych udziałów.

W przedmiotowej sprawie uczestnik postępowania wnosił o alternatywne ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Uczestnik postępowania wniósł o alternatywne ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym poprzez przejęcie, że udział wnioskodawczyni wynosi 20 %, a jego 80%.

Zgodnie z art. 43 § 1 krio oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Zasada ta obowiązuje bez względu na stopień, w którym każde z małżonków przyczyniło się do powstania majątku wspólnego i niezależnie od przyczyny ustania wspólności. Równość udziałów małżonków w majątku wspólnym jest wyrazem równego traktowania przez ustawę małżonków i ich równouprawnienia w stosunkach majątkowych po ustaniu wspólności majątkowej. Z chwilą ustania wspólności ustawowej wspólność ta - dotychczas bez udziałowa - uległa przekształceniu. Od tej chwili małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym, stanowiącym ich dorobek (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1996 roku, II CKU 10/96, Prok.i Pr.-wkł. (...)).

Wyjątkiem od powyższej zasady jest możliwość ustalenia nierównych udziałów. Zgodnie z przepisem art. 43 § 2 zd. 1 krio warunkiem ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym jest spełnienie następujących dwóch przesłanek, tj. istnienia ważnych powodów i przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu. Obie wskazane przesłanki muszą wystąpić łącznie. Oznacza to, że sama dysproporcja w zakresie przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego nie jest wystarczająca do ustalenia nierównych udziałów. Konieczne jest więc istnienie ważnych powodów, które uzasadniałyby wydanie orzeczenia tej treści. Zgodnie z utrwalonym w judykaturze Sądu Najwyższego poglądem, art. 43 § 2 krio może mieć zastosowanie nie w każdym wypadku faktycznej nierówności przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz tylko w tych wypadkach, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych. Gdyby bowiem w każdej sprawie wymagać od sądu porównywania przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego i przyznawania tylko takiego udziału, jaki odpowiada stopniowi tego przyczynienia się, reguła przekształciłaby się w wyjątek (vide: uzasadnienie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1974 roku, III CRN 190/74, LEX nr 7598).

Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie definiuje pojęcia „ważne powody”. Ogólnie rozumie się przez nie takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego przemawiają za nie przyznawaniem jednemu z

małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do powstania której małżonek ten się nie przyczynił. Przy ocenie istnienia „ważnych powodów”, w rozumieniu art. 43 § 2 krio, należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli. W omawianym znaczeniu ważne powody nie mają charakteru majątkowego, okoliczności natury majątkowej bowiem mieszczą się w przesłance przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego.

W kwestii pojęcia „ważne powody” przyjmuje się a contrario do regulacji z art. 52 krio, że chodzi tu o względy natury etycznej, które sprawiają, że w danych okolicznościach równość udziałów małżonków w majątku wspólnym wyraźnie kolidowałaby z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Ważne powody ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym zachodzą nie w każdym wypadku faktycznej nierówności przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz przede wszystkim w tych wypadkach, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (vide: uzasadnienia postanowień Sądu Najwyższego: z dnia 26 listopada 1973 roku, III CRN 227/73, OSNC 1974/11/189; z dnia 30 listopada 1972 roku, III CRN 235/72, OSNCP 1973, nr 10, poz. 174; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2003 roku, IV CKN 278/01, OSNC 2004/9/146).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż zgromadzony materiał dowodowy nie uzasadnia stwierdzenia, iż istnieją ważne powody do ustalenia nierównych udziałów w majątku dorobkowym byłych małżonków. Żadne z małżonków nie zwiększyło wyłącznie własnymi staraniami majątku wspólnego, nie rozbudowało go, nie zwiększyło znacząco jego wartości. Faktem jest, że uczestnik od czasu wyjazdu żony zagranicę sam dbał o utrzymanie i zachowanie w stanie używalności budynków i sam uprawiał gospodarstwo, ale zarazem sam korzystał z tego gospodarstwa w pełni, sam o nim decydował, sam pobierał pożytki, podczas, gdy wnioskodawczyni samodzielnie wychowywała dzieci stron i zajmowała się nimi w pełnym wymiarze, bez współuczestnictwa uczestnika. Uczestnik postępowania wszelkie nakłady jaki czynił na przedmiot nieruchomości związane z remontami, ulepszeniami, ponosił z uwagi na korzystanie z niej, a wnioskodawczyni mieszkała w Niemczech i nie korzystała z nieruchomości, zapewniając mieszkanie dzieciom stron poza gospodarstwem.

Starania stron były zatem obopólne i stosowne do sytuacji życiowej, w jakiej obie strony się znalazły.

Dlatego Sąd orzekł jak w IV sentencji, oddalając wniosek uczestnika postępowania o alternatywne ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym.

Uczestnik postępowania złożył również wniosek o rozliczenie nakładów na majątek wspólny w postaci kosztów utrzymania gospodarstwa rolnego i remontów znajdujących się na nieruchomości stron budynków.

Zgodnie z art. 45 § 1 krio każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego, jednakże sąd może nakazać wcześniejszy zwrot, jeżeli wymaga tego dobro rodziny (§ 2). Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy dług jednego z małżonków został zaspokojony z majątku wspólnego (§ 3).

Niewątpliwie, jak wskazano wcześniej, uczestnik postępowania sam zarządzał nieruchomością, również niewątpliwie czynił nakłady z własnych środków, jak również uzyskiwanych pożytków w postaci dopłat unijnych i dochodów z pól gospodarstwa, gdyż zarządzał gospodarstwem, czynił starania o dopłaty, które następnie w nie inwestował i od jego decyzji zależało jakie czynności związane z utrzymaniem gospodarstwa będzie podejmował.

W realiach sprawy, Sąd nie znajduje podstaw do rozliczania nakładów uczestnika z tytułu utrzymania gospodarstwa rolnego i remontów. Jest oczywiste, że współwłaściciele mają obowiązek dbałości o rzecz wspólną i ponoszenia

kosztów jej utrzymania, zaś uczestnik ponosząc te koszty w całości de facto współfinansował wydatki obciążające wnioskodawczynię. Wnioskodawczyni wyprowadziła się jednak z gospodarstwa w okolicznościach znamionujących zamiar wyprowadzki na stałe. Uczestnik sam ponosił koszty utrzymania gospodarstwa, lecz także sam gospodarstwo to użytkował (i nadal sam chce to czynić, zatem i zapewne opłacać sam wszystkie wynikające stąd koszty, skoro domaga się przyznania mu tego gospodarstwa). Z samodzielnego ponoszenia kosztów utrzymania gospodarstwa rolnego i remontów znajdujący się na nieruchomości budynków wynika więc samodzielne z niego korzystanie, które uczestnik wykonywał i chce nadal to wykonywać. W tych realiach brak podstaw do obciążania wnioskodawczyni wydatkami z tego tytułu, czemu Sąd dał wyraz na zasadzie art. 43 krio a contrario w punkcie V sentencji postanowienia, oddalając wniosek uczestnika postępowania o rozliczenie nakładów na majątek wspólny w postaci kosztów utrzymania gospodarstwa rolnego i remontów znajdujących się na nieruchomości stron budynków. Należy uznać, że wydatki uczestnika stanowiły ekwiwalent wynagrodzenia należnego wnioskodawczyni z tytułu korzystania z jej części gospodarstwa. Ponosił koszty bieżących remontów i opłat od nieruchomości, ale w ten sposób zapewniał sobie korzystanie samodzielnie z całości. Uczestnik nie czynił żadnych inwestycji, które spowodowałyby podniesienie wartości nieruchomości. Nie zwiększał tymi wydatkami znacząco ani substancji ani wartości majątku wspólnego.

W zawisłej sprawie wnioskodawczyni domagała się z kolei rozliczenia w ramach podziału majątku wspólnego pożytków w postaci dopłat - jednolitych płatności obszarowych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które otrzymał uczestnik postępowania.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ocenił, iż żądanie to nie jest uzasadnione. Uczestnik postępowania wszelkie dotacje, które otrzymywał, przekazywał na funkcjonowanie nieruchomości – gospodarstwa rolnego. Utrzymywał w ten sposób stan, który umożliwiał funkcjonowanie gospodarstwa. Były to nakłady konieczne, żeby gospodarstwo przynosiło dochód. Nie wydawał tych środków na zbędne wydatki, nie marnotrawił ich, nie roztrwonil, zużył na bieżące potrzeby gospodarstwa, nie bogając się ich kosztem.

Dlatego na mocy art. 45 §1 krio a contrario mając na względzie datę ustania wspólności majątkowej stron, Sąd ustalił, jak w punkcie III sentencji i oddalił wniosek wnioskodawczyni o rozliczenie w ramach podziału majątku wspólnego pożytków w postaci dopłat- jednolitych płatności obszarowych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Jednocześnie przepis art. 108 §1 kpc nakazuje Sądowi rozstrzygać o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. W myśl przepisu art. 520 §1 kpc każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Każda ze stron postępowania była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika- adwokata wnioskodawczyni, radcę prawnego uczestnik postępowania. Z uwagi na konieczność ustalenia wartości poszczególnych składników majątku stron zlecono sporządzenie przez biegłych sądowych opinii niezbędnych do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, których łączny koszt kształtuje się na poziomie 5.439,19 zł (639,40+116,92 zł + 207 + 601,40 zł + 2.320,24 zł + 1.554,23 zł).

W niniejszej sprawie uczestnik mocą postanowienia z dnia 23 marca 2015 r. został zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych na czas trwania postępowania. Jednakże uczestnik składał zarzuty do opinii biegłego rzeczoznawcy i Sąd zobowiązywał biegłego do sporządzania opinii uzupełniających, a następnie pokryć koszty sporządzenia tych opinii.

Wnioskodawczyni uiściła tytułem zaliczek koszty w łącznej wysokości 2500 zł, w związku z czym Sąd zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego kwotę 1575,56 zł tytułem nieuiszczonych przez zainteresowanych kosztów sądowych tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

W myśl przepisu art. 83 ust.2 w zw. z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28.07.2005r. w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie Sąd orzeka również o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach. Mając na uwadze powyższe, Sąd na mocy art. 108 §1 kpc w zw. z art. 520 §1 kpc i art. 83 ust.2 w zw. z art. 113 ustawy o kosztach zasądził na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Kościerzynie od wnioskodawczyni kwotę 1.719,60zł oraz od uczestnika postępowania kwotę 2.719,60zł, tytułem zwrotu wydatków tymczasowo wyłożonych

przez Skarb Państwa, jak w punkcie VI orzeczenia i w pozostałym zakresie zniósł między stronami koszty postępowania w sprawie, jak w punkcie VII sentencji.

SSR Ewa Bork- Aponowicz

ZARZĄDZENIE

1. odnot. w rep.C i kontrolce uzasadnień

2. odpis doręczyć zgodnie z wnioskiem

3. z wpływem lub za 14 dni

K., dnia 18.04.2018 r.